

Izvedbeni plan nastave (syllabus¹)

Sastavnica	Odjel za kroatistiku				akad. god.	2024./2025.
Naziv kolegija	Uvod u teoriju jezika				ECTS	4
Naziv studija	Jednopedmetni/Dvopedmetni prijediplomski sveučilišni studij hrvatskoga jezika i književnosti					
Razina studija	☒ preddiplomski	☐ diplomski	☐ integrirani	☐ poslijediplomski		
Godina studija	☒ 1.	☐ 2.	☐ 3.	☐ 4.	☐ 5.	
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni	☒ I.	☐ II.	☐ III.	☐ IV.	☐ V. ☐ VI.
Status kolegija	☒ obvezni kolegij	☐ izborni kolegij	☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije	☒ DA ☐ NE
Opterećenje	2	P	2	S	-	V
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	dv. 241, čet. 10-12 P dv. 241. pet. 10-12 S		Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		hrvatski	
Početak nastave	3. 10. 2024.		Završetak nastave		17. 1. 2025.	
Preduvjeti za upis	-					
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša					
E-mail	anperisa@unizd.hr			Konzultacije	Ut. 11-13 h Ili na e-poštu	
Izvođač kolegija	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša					
E-mail	anperisa@unizd.hr			Konzultacije		
Suradnici na kolegiju	-					
E-mail				Konzultacije		
Suradnici na kolegiju						
E-mail				Konzultacije		
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ seminari i radionice	☐ vježbe	☐ obrazovanje na daljinu		☐ terenska nastava
	☐ samostalni zadaci	☐ multimedija i mreža	☐ laboratorij	☐ mentorski rad		☐ ostalo
Ishodi učenja kolegija	Nakon položenog ispita student će: - ovladati osnovnim znanjem i pojmovljem iz područja jezikoslovlja; - znati glavne svjetske i europske jezične porodice; - razumjeti problematiku i osnovne teorije o nastanku jezika; - znati osnovne činjenice iz povijesti jezikoslovlja; - Samostalno napisati seminarski rad prema osnovnim metodološkim pravilima					
Ishodi učenja na razini programa	<ul style="list-style-type: none">objasniti opću lingvistikku kao znanstvenu disciplinurazlikovati jezične porodice i njihove predstavnike					
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☒ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija		☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☐ izlaganje	☐ projekt		☒ seminar
	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☒ usmeni ispit	☐ ostalo:		
Uvjeti pristupanja ispitu	- Redovito pohađanje nastave (minimalno 70% nazočnosti na predavanjima i seminarima da se ostvari pravo potpisa i pristupanja ispitu), izrada i (ili) izlaganje seminarskog rada. - Studenti jednopedmetnog studija su obvezni izraditi seminarski rad, koji bi trebao obuhvaćati 10-15 kartica teksta (Times New Roman 12, pored između redaka i odlomaka 1,5).					
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☒ ljetni ispitni rok		☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	23. 1. 2025. u 10 sati 6. 2. 2025. u 10 sati					

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Opis kolegija	Na kolegiju se obrađuju osnove za svako bavljenje jezikom: Fenomen jezika. Funkcije (uloge) jezika. Povijesni i problemski pregled problematike jezika počevši od najstarijih tragova, preko antike, srednjega vijeka, 19. i osobito 20. stoljeća. Fenomen pisma. Jezična raznolikost i srodnost. Jezična karta svijeta i osobito Europe. Temeljno lingvističko pojmovlje.
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<p>PREDAVANJA</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uvod u teoriju jezika. Određenje predmeta. Jezik, teorija, lingvistika. Polazne definicije temeljnih pojmova. Fonologija, morfologija, sintaksa, semantika.2. Temeljne postavke o jeziku s raznih vidova. Funkcije jezika. Jezična raznolikost svijeta3. Prvi opisi jezika drevnih civilizacija. Pisma i jezici svijeta. Jezične skupine s posebnim osvrtom na balto-slavensku skupinu.4. Pismo. Razvoj pisma.5. Promišljanja o podrijetlu jezika, glotogonijske teorije u odnosu na tumačenja antičkih filozofa. Velike lingvističke tradicije: indijska, kineska, hebrejska, arapska, antička.6. Promišljanja o jeziku do XIX.st. Razmišljanja o jeziku u staroj Grčkoj i Rimu. Afirmacija i prvi opisi nacionalnih jezika u razdoblju humanizma i renesanse. Logička koncepcija jezika i univerzalna gramatika iz razdoblja prosvjetiteljstva.7. Proučavanje jezika u XIX. st. Prvi opisi sanskrta u Europi koji su prethodili utemeljenju poredbene gramatike. Usporedba jezika kao predmeta kojim jezikoslovlje stječe autonomnost. Filozofija jezika W. von Humboldta i njezin utjecaj na razvoj (suvremene) lingvistike.8. Mladogramatičari. Strukturalizam u lingvistici potkraj XIX. st i u prvim desetljećima XX. st. Pojam struktura u jezikoslovlju. F. de Saussure. Jezični znak. Modeli jezičnog znaka.9. Temeljne značajke lingvistike u XX. st. (<i>Nestrukturnalna</i> i strukturalna lingvistika). Ženevska škola. Praški lingvistički krug. Transformacijsko-generativni pristup N. Chomskog. Europski strukturalizam – američka lingvistika10. Genetsko-tipološka lingvistika11. Interdisciplinarnost lingvistike. Sociolingvistika. Psiholingvistika. Antropološka lingvistika.12. Fonologija, morfologija, sintaksa, semantika.13. Jezik i mišljenje. Pogled na svijet. Humboldt . Sapir-Whorf.14. Višejezičnost i izumiranje jezika15. Univerzalni i umjetni jezici <p>SEMINARI</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uvod u kolegij. Teorija jezika. Područje i predmet. Podjela seminarских tema. Upoznavanje studenata s obvezama u okviru kolegija.2. Jezična raznolikost i srodnost. Genealoška i tipološka klasifikacija.3. Jezici svijeta (Euroazija, Afrika, Australija, Amerike)4. Jezici u Europi.5. Rimski gramatičari6. Prva zanimanja za sanskrt; Prosvjetiteljsko razdoblje7. Suvremena lingvistika i njezine discipline. Temeljni pojmovi i nazivi.8. Fonetika i fonologija. Grane fonetike. Glasovi i njihova podjela prema akustičkim i artikulacijskim svojstvima. Slog. Sinkronijska i dijakronijska fonologija. Fonem i alofon. Distinktivna obilježja. Morfo(fo)nologija. Grafem. Ortoepija. Ortografija. Transkripcija. Transliteracija.9. Morfologija. Morfem, morf, alomorf. Vrste morfema. Leksičko i gramatičko značenje. Tvorba riječi. Gramatičke kategorije. Vrste riječi.10. Sintaksa. Sintagma. Rečenica. Tekst/diskurs. Tipovi gramatičkih odnosa: sročnost, upravljanje, pridruživanje. Razdioba rečenica. Gramatička, obavijesna i sadržajno-semantička struktura rečenice. Semantika. Razvojni pravci semantike. Značenjski odnosi u semantičkom polju (sinonimija, homonimija, antonimija, polisemija). Denotacija i konotacija11. Semantika. Temeljni pojmovi i nazivi12. Verbalna i neverbalna komunikacija. Neverbalni kod

	13. Interdisciplinarnost lingvistike. Pragmalingvistika. Sociolingvistika. Tekstna lingvistika 14. Pismo. 15. Nestajanje jezika. Očuvanje i uskrnuće jezika.											
Obvezna literatura	1. Glovacki – Bernardi i dr., <i>Uvod u lingvistiku</i> , Školska knjiga, Zagreb 2007. 2. Ivić, M., <i>Pravci u lingvistici</i> , 9. Izd., Beograd, 2001. 3. Škiljan, D., <i>Pogled u lingvistiku</i> , Zagreb 1994. 4. Trask, R. L., <i>Temeljni lingvistički pojmovi</i> , Školska knjiga, Zagreb 2005.											
Dodatna literatura	- <i>Atlas jezika</i> , Varaždin 2004. - U. Eco, <i>U potrazi za savršenim jezikom</i> , Zagreb, 2004. - Hagège, C., <i>Zaustaviti izumiranje jezika</i> , Disput, Zagreb 2008. - W. v. Humboldt, <i>O raznolikosti gradbe ljudskih jezika...</i> , Zagreb 2010. - R. Matasović, <i>Jezična raznolikost svijeta: podrijetlo, razvitak, izgledi</i> . Algoritam, Zagreb 2005. - R. Matasović, <i>Uvod u poredbenu lingvistiku</i> , Matica hrvatska, Zagreb 2001. - R. Matasović, <i>Lingvistička povijest Europe</i> , Matica hrvatska, Zagreb 2016. - De Saussure, Ferdinand, <i>Tečaj opće lingvistike</i>											
Mrežni izvori	https://www.ethnologue.com/insights/ethnologue200/											
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit											
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">☐ završni pismeni ispit</td> <td style="text-align: center;">☐ završni usmeni ispit</td> <td style="text-align: center;">☒ pismeni i usmeni završni ispit</td> <td style="text-align: center;">☐ praktični rad i završni ispit</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">☐ samo kolokvij/zadaće</td> <td style="text-align: center;">☒ kolokvij / zadaća i završni ispit</td> <td style="text-align: center;">☐ seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">☒ seminarski rad i završni ispit</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">☐ praktični rad</td> <td style="text-align: center;">☐ drugi oblici</td> </tr> </table>	☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☒ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☒ seminarski rad i završni ispit			☐ praktični rad
☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☒ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit									
☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☒ seminarski rad i završni ispit									
		☐ praktični rad	☐ drugi oblici									
Način formiranja završne ocjene (%)	npr. 50% kolokvij, 50% završni ispit											
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	/postotak/	% nedovoljan (1)										
	50	% dovoljan (2)										
	63	% dobar (3)										
	75	% vrlo dobar (4)										
	90	% izvrstan (5)										
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo											
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijeком dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>.</p> <p>U elektroničkoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računali. /izbrisati po potrebi/</p>											